

Obsah:

Vliv dřevinné skladby a stáří výsadeb na jejich ohrožení biotickými škodlivými činiteli	7
doc. Ing. Petr Zahradník, CSc. & Ing. Marie Zahradníková (VÚLHM)	
Ochrana jehličnatých výsadeb před žírem klikoroha borového	12
Ing. Roman Modlinger, Ph.D. (FLD ČZU v Praze)	
Hraboš polní a další hlodavci jako potencionální riziko výsadeb a kultur lesních dřevin	18
prof. Ing. Josef Suchomel, Ph.D. (AF MENDELU Brno)	
Buřeň – limitující faktor obnovy a zajištění kultur	23
Ing. Petr Vovesný (L.E.S. CR)	
Vliv způsobu zalesnění a dřevinné skladby na zajištění kultur	33
Ing. Jan Leugner, Ph.D. (VÚLHM, VS Opočno)	

1. ÚVOD

Bezprecedentní kůrovcová kalamita, v posledních letech postavila před lesníky dva velmi významné úkoly. Z „krátkodobého“ hlediska je to „doplnit poškozené kalamitou“, což se díky zvýšené intervenci lesníků a intenzivního nasazení všech dostupných zdrojů obstará a za příznivých průběhů počítá, v posledních letech dařilo. V posledních letech navíc každá dřevina s prokázáním kůrovcového smrtelného kalamitového dříví zahruba o jednu třetinu, avšak stále i nadále na výnosnosti dřeviny kalamitového dříví z období předchozích největších kalamit. Z „dlouhodobého“ hlediska je před lesníky úkol – obnovit kůrovcové kalamitní holiny a zabezpečit zajištění kultur. Zde hraje významnou roli několik faktorů. V první řadě je to celkový rozsah holin. Zatímco v průběhu předchozích ráků vznikalo ročně kolem 20-25 tisíc hektarů holin, a to i v době kalamit, v době gradace kalamity to bylo až 80 tisíc hektarů holin (tab. 1). Negativně se projevila i rozloha jednotlivých holin, které často dosahují desítek hektarů, což představuje řadu následných problémů z důvodů záněs mikroklimatických podmínek (volba dřeviny, způsob ochrany ...). Dalším problémem je stáří holin. V důsledku usmýkání opatření obecné povahy se prodloužila průměrná doba zmlazení ze dvou let na pět (doba na zajištění kultur se nezměnila). Z důvodu možnosti poněkud méně kvalitních kůrovcových smrti se i po jejich povinném vyřazení ke konci roku 2022 změnila „kvalita“ holin. Požadavky na obnovu pod vlivem některých NGO – preference listnatců a jedlů – přiměly také řadu problémů. Se zmlazením dřevin zajištěných kalamit pracují již řadu let, ale z časového pohledu to stále příliš rychle a je nutné také vycházet z důvodů záněs jednotlivých dřevin. Zmínky v rozsahu zalesnění jednotlivými dřevinami jsou uvedeny v Tab. 2, ze které je patrné výrazné snížení vysazovaných jehličnanů (v roce 2000 43,9 % na 31,7 % v roce 2022) proti zvýšení listnatců (z 16,4 % v roce 2000 na 49,4 % v roce 2022). Dalšími faktory je i stáří výsadby, které ovlivňuje spektrum škodlivých činitelů. Určitou pozornost je nutné věnovat i novějším škodlivým činitelům v přípravě na ochranu rostlin, které nemůžeme omezit obranná opatření proti vybraným škodlivým činitelům. Podrobnější informace o jednotlivých škodlivých činitelích lze nalézt, mimo jiné, v následujících publikacích – Křehel & Úhran 2006; Zahradník, Zahradníková & Zahradník V. 1996; Zahradník 2014; Zahradník, Kunc & Čížek 2013.